

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS ATZINUMS

(2013. gada 19. novembris)

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par maksājumu kontu tarifu salīdzināmību, maksājumu kontu maiņu un piekļuvi maksājumu kontiem ar pamatfunkcijām

(CON/2013/77)

(2014/C 51/02)

Ievads un juridiskais pamats

Eiropas Centrālā banka (ECB) 2013. gada 24. septembrī saņēma Padomes lūgumu sniegt atzinumu par priekšlikumu direktīvai par maksājumu kontu tarifu salīdzināmību, maksājumu kontu maiņu un piekļuvi maksājumu kontiem ar pamatfunkcijām ⁽¹⁾ (turpmāk – “ierosinātā direktīva”).

ECB kompetence sniegt atzinumu ir balstīta uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 4. punktu un 282. panta 5. punktu, jo ierosinātajā direktīvā ir normas, kas ietekmē Eiropas Centrālo banku sistēmas uzdevumus veicināt norēķinu sistēmu vienmērīgu darbību un palīdzēt sekmīgi īstenot politiku, kura attiecas uz finanšu sistēmas stabilitāti, kā minēts Līguma 127. panta 2. punkta ceturtajā ievilkumā un 127. panta 5. punktā. ECB Padome šo atzinumu ir pieņēmusi saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas Reglamenta 17.5. panta pirmo teikumu.

1. Ierosinātās direktīvas mērķis un saturs

Ar ierosināto direktīvu izveido kopīgu Savienības sistēmu patērētāju tiesību aizsardzībai saistībā ar piekļuvi maksājumu kontiem un to izmantošanu. Šajā sistēmā būs ietverti noteikumi attiecībā uz visiem šādiem punktiem: a) tādu tarifu pārredzamība un salīdzināmība, kurus patērētājiem piemēro saistībā ar to maksājumu kontiem Savienībā ⁽²⁾; b) maksājumu kontu maiņas pakalpojumi, ko patērētājiem nodrošina maksājumu pakalpojumu sniedzēji ⁽³⁾; c) patērētāju, kuri likumīgi dzīvo Savienībā, tiesības atvērt un izmantot maksājumu kontu ar pamatfunkcijām Savienībā neatkarīgi no viņu nacionalitātes un dzīvesvietas dalībvalsts ⁽⁴⁾; d) saistīti jautājumi, piemēram, kompetento iestāžu noteikšana un pienākumi, kā arī sankcijas gadījumos, kad maksājumu pakalpojumu sniedzēji nepilda savus pienākumus ⁽⁵⁾.

2. Vispārīgi apsvērumi

ECB stingri atbalsta ierosināto direktīvu. Iepriekš citos gadījumos ECB ir atbalstījusi īpašu pārredzamības prasību piemērošanu finanšu darījumiem, kā arī efektīvu uzraudzību pār šo prasību ievērošanu, lai varētu vieglāk salīdzināt dažādus produktus un pakalpojumus, tādējādi uzlabojot finanšu pakalpojumu sniedzēju savstarpējo konkurenci ⁽⁶⁾. ECB arī sekmējusi standartu noteikšanu, lai atvieglotu pārrobežu maksājumu

⁽¹⁾ COM(2013) 266 final.

⁽²⁾ Sk. ierosinātās direktīvas II nodaļu.

⁽³⁾ Sk. ierosinātās direktīvas III nodaļu.

⁽⁴⁾ Sk. ierosinātās direktīvas IV nodaļu.

⁽⁵⁾ Sk. ierosinātās direktīvas V un VI nodaļu.

⁽⁶⁾ Sk. atzinuma CON/2007/29 2.4. punktu, atzinuma CON/2012/103 1.1. punktu un atzinuma CON/2012/10 Vispārīgo apsvērumu 3. punktu. Visi ECB atzinumi publicēti ECB tīmekļa vietnē <http://www.ecb.europa.eu>

veikšanu⁽¹⁾. Visbeidzot, ar ierosināto direktīvu būtu jānodrošina patērētājiem vieglāka piekļuve maksājumu kontiem un jāveicina Savienības mēroga maksājumu telpas izveide, kas ir ECB konsekventi atbalstīts mērķis⁽²⁾.

3. Īpaši apsvērumi

3.1. Terminu definīcijas

Ierosinātās direktīvas terminu definīcijas⁽³⁾ ir jāaskaņo ar definīcijām Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2007/64/EK (turpmāk – “maksājumu pakalpojumu direktīvā” (MPD)) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 260/2012⁽⁴⁾ (turpmāk – “SEPA regulā”), ja vien nepastāv pamatoti iemesli atkāpei no šiem definētajiem terminiem. Tas jo īpaši attiecas uz terminu “pastāvīgs informācijas nesējs” un “tiešā debeta maksājums” definīcijām. Standartizētas terminoloģijas lietojums, pamatojoties uz esošajiem Savienības tiesību aktiem maksājumu pakalpojumu jomā, uzlabo konsekveni un veicina izpratni par Savienības tiesību aktiem. Šķiet, ka skaidrības un konsekvences interesēs arī ir saprātīgi definēt “maiņu” vienkārši kā pakalpojumus, kas sniegti saskaņā ar ierosinātās direktīvas 10. pantu⁽⁵⁾.

3.2. Aptverto pakalpojumu saraksts un iestāžu pilnvaras iegūt informāciju

Ierosinātās direktīvas aptverto maksājumu pamatpakalpojumu sarakstā jāatspoguļo maksājumu pakalpojumi, kas veido vismaz 80 % no visraksturīgākajiem maksājumu pakalpojumiem, kuriem valsts līmenī tiek piemēroti tarifi. Tomēr turpmāki nosacījumi, ar kuriem nosaka konkrētu pakalpojumu skaitu šādā sarakstā, var izrādīties pārmērīgi. Turklāt jāpaskaidro, ka kompetentās iestādes ir tiesīgas iegūt no maksājumu pakalpojumu sniedzējiem informāciju par atsevišķu, saistībā ar maksājumu kontiem sniegto pakalpojumu rentabilitāti, lai sastādītu visraksturīgāko maksājumu pakalpojumu sarakstu⁽⁶⁾. Šajā nolūkā, iespējams, jānosaka konkrēti ziņu sniegšanas pienākumi, kam vienlaikus jānodrošina maksājumu pakalpojumu sniedzēju tiesības aizsargāt uzņēmējdarbības noslēpumus no konkurentiem⁽⁷⁾.

3.3. Tiesības atvērt maksājumu kontu ar pamatfunkcijām – ierobežojumi konta valūtas ziņā

Ierosinātā direktīva piešķir patērētājiem, kuri likumīgi dzīvo Savienībā, tiesības atvērt un izmantot maksājumu kontu ar pamatfunkcijām jebkurā dalībvalstī⁽⁸⁾. Tomēr ierosinātās direktīvas 15. panta redakciju iespējams saprast tā, ka maksājumu pakalpojumu sniedzējiem var nākties pēc pieprasījuma atvērt maksājumu kontu ar pamatfunkcijām jebkuras dalībvalsts valūtā. Ņemot vērā to, ka šādas plašas prasības īstenošana var būt ekonomiski neiespējama, pietiek, ka šīs tiesības attieksies tikai uz maksājuma kontu atvēršanu un izmantošanu tās dalībvalsts valūtā, kurā atrodas maksājumu pakalpojumu sniedzējs⁽⁹⁾.

3.4. Pārrobežu sadarbība

Visbeidzot, ierosinātais dalībvalsts kompetento iestāžu pienākums sadarboties, lai nodrošinātu ierosinātās direktīvas efektīvu ievērošanu⁽¹⁰⁾, jāpaplašina, ietverot tajā pienākumu dažādu dalībvalstu kompetentajām iestādēm sadarboties uz pārrobežu pamata. Mērķis ir nodrošināt to, ka valstīs veiktie īstenošanas pasākumi un prakse nav atšķirīgi tādā mērā, ka tas apdraud ierosinātās direktīvas mērķi tuvināt tiesību aktus un pasākumus, lai izveidotu vienotu maksājumu kontu pakalpojumu tirgu Savienībā⁽¹¹⁾.

⁽¹⁾ Sk. atzinuma CON/2001/34 11. punktu.

⁽²⁾ Sk. Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 13. novembra Direktīvu 2007/64/EK par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū (OV L 319, 5.12.2007., 1. lpp).

⁽³⁾ Sk. ierosinātās direktīvas 2. pantu.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 14. marta Regula (ES) Nr. 260/2012, ar ko nosaka tehniskās un darbības prasības kredīta pārvedumiem un tiešā debeta maksājumiem euro (OV L 94, 30.3.2012., 22. lpp.).

⁽⁵⁾ Sk. 1.–3. ierosināto grozījumu. Sk. arī atzinuma CON/2013/32 3.3. punktu.

⁽⁶⁾ Sk. ierosinātās direktīvas 3. panta 2. punkta (4) un (5) apakšpunktu.

⁽⁷⁾ Sk. 4. ierosināto grozījumu.

⁽⁸⁾ Sk. ierosinātās direktīvas 15. pantu.

⁽⁹⁾ Sk. 5. ierosināto grozījumu.

⁽¹⁰⁾ Sk. ierosinātās direktīvas 20. panta 2. punktu.

⁽¹¹⁾ Sk. 6. ierosināto grozījumu.

Attiecībā uz grozījumiem, ko ECB iesaka veikt ierosinātajā direktīvā, konkrēti redakcionāli priekšlikumi kopā ar paskaidrojumiem ir izklāstīti pielikumā.

Frankfurtē pie Mainas, 2013. gada 19. novembrī

ECB prezidents

Mario DRAGHI

PIELIKUMS

Redakcionāli priekšlikumi

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi (1)
1. grozījums	
2. panta (l) punkts	
“(l) “pastāvīgs informācijas nesējs” ir instruments, kas patērētājam vai maksājumu pakalpojumu sniedzējam dod iespēju uzglabāt personīgi viņam adresētu informāciju tā, lai informācijas saturam atbilstīgā laikposmā tā būtu pieejama turpmākai uzziņai, un neizmainītā veidā pavairot uzglabāto informāciju;”	“(l) “pastāvīgs informācijas nesējs” ir instruments, kas patērētājam vai maksājumu pakalpojumu sniedzējam dod iespēju uzglabāt personīgi viņam adresētu informāciju tā, lai informācijas saturam atbilstīgā laikposmā tā būtu pieejama turpmākai uzziņai, un neizmainītā veidā pavairot uzglabāto informāciju;”

Paskaidrojums

Šī definīcija ir jāsaskaņo ar MPD 4. panta 25. punkta definīciju, kas neattiecas uz maksājumu pakalpojumu sniedzējiem. Saskaņā ar šo definīciju “pastāvīgs informācijas nesējs” attiecas tikai uz instrumentiem, kas pieejami maksājumu pakalpojumu lietotājam, t. i., šajā gadījumā – patērētājam.

2. grozījums	
2. panta (m) punkts	
“(m) “maiņa” ir no viena maksājumu pakalpojumu sniedzēja otram maksājumu pakalpojumu sniedzējam pēc patērētāja lūguma veikta informācijas nodošana par visiem vai dažiem regulārajiem rīkojumiem attiecībā uz kredīta pārvedumu veikšanu, periodiskiem tiešā debeta maksājumiem un periodiskiem ienākošajiem kredīta pārvedumiem, kas tiek veikti maksājumu kontā, veicot konta pozitīvā atlikuma pārvešanu no viena konta uz otru kontu vai neveicot to vai arī slēdzot vai neslēdzot iepriekšējo kontu;”	“(m) “maiņa” ir pakalpojums, kas sniegts saskaņā ar šīs direktīvas 10. pantu no viena maksājumu pakalpojumu sniedzēja otram maksājumu pakalpojumu sniedzējam pēc patērētāja lūguma veikta informācijas nodošana par visiem vai dažiem regulārajiem rīkojumiem attiecībā uz kredīta pārvedumu veikšanu, periodiskiem tiešā debeta maksājumiem un periodiskiem ienākošajiem kredīta pārvedumiem, kas tiek veikti maksājumu kontā, veicot konta pozitīvā atlikuma pārvešanu no viena konta uz otru kontu vai neveicot to vai arī slēdzot vai neslēdzot iepriekšējo kontu;”

Paskaidrojums

Ierosinātā “maiņas” definīcija liek domāt, ka tiek mainīts pats maksājumu konts, kas būtu nepareizi. Ja šāda definīcija ir vajadzīga, tajā jāietver tikai vienkārša norāde uz 10. pantu, nevis koncentrēts apraksts.

3. grozījums	
2. panta (n) punkts	
“(n) “tiešā debeta maksājums” ir maksājumu pakalpojums no maksātāja maksājumu konta, ja maksājuma darījumu ierosina maksājuma saņēmējs, pamatojoties uz maksātāja piekrišanu;”	“(n) “tiešā debeta maksājums” ir valsts vai pārrobežu maksājumu pakalpojums no maksātāja maksājumu konta, ja maksājuma darījumu ierosina maksājuma saņēmējs, pamatojoties uz maksātāja piekrišanu;”

Paskaidrojums

Šis termins jāsaskaņo ar “tiešā debeta maksājuma” definīcijām MPD un SEPA regulā, kas attiecas uz šo maksājumu kārtības veidu un aptver vai nu valsts, vai pārrobežu maksājumu pakalpojumu no maksātāja maksājumu konta.

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi ⁽¹⁾
-------------------------------	--

4. grozījums

3. pants

<p>"3. pants</p> <p>To visraksturīgāko maksājumu pakalpojumu saraksts, kuriem valsts līmenī piemēro tarifu, un standartizēta terminoloģija</p> <p>1. Dalībvalstis nodrošina, ka 20. pantā minētās kompetentās iestādes nosaka pagaidu sarakstu, kurā ietverti vismaz 20 maksājumu pakalpojumi, kuri veido vismaz 80 % no visraksturīgākajiem maksājumu pakalpojumiem, kam valsts līmenī tiek piemēroti tarifi. Sarakstā iekļauj terminus un definīcijas par katru norādīto pakalpojumu.</p> <p>(..)</p> <p>3. Dalībvalstis paziņo Komisijai 1. punktā minētos pagaidu sarakstus sešu mēnešu laikā pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas.</p> <p>4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 24. pantu, lai, pamatojoties uz saskaņā ar 3. punktu iesniegtajiem pagaidu sarakstiem, noteiktu ES standartizētu terminoloģiju attiecībā uz tiem maksājumu pakalpojumiem, kuri ir kopēji vismaz vairākiem dalībvalstu. ES standartizētajā terminoloģijā iekļauj kopēju pakalpojumu vienotus terminus un definīcijas.</p> <p>5. Pēc 4. punktā minēto deleģēto aktu publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī katra dalībvalsts bez kavēšanās iekļauj saskaņā ar 4. punktu pieņemto ES standartizēto terminoloģiju 1. punktā minētajā pagaidu sarakstā un publicē šo sarakstu."</p>	<p>"3. pants</p> <p>To visraksturīgāko maksājumu pakalpojumu saraksts, kuriem valsts līmenī piemēro tarifu, un standartizēta terminoloģija</p> <p>1. Dalībvalstis nodrošina, ka 20. pantā minētās kompetentās iestādes nosaka pagaidu sarakstu, kurā ietverti vismaz 20 maksājumu pakalpojumi, kuri veido vismaz 80 % no visraksturīgākajiem maksājumu pakalpojumiem, kam valsts līmenī tiek piemēroti tarifi. Sarakstā iekļauj terminus un definīcijas par katru norādīto pakalpojumu.</p> <p>(..)</p> <p>3. Kompetentajām iestādēm ir tiesības iegūt no maksājumu pakalpojumu sniedzējiem informāciju, kas vajadzīga 2. punkta (1)–(5) apakšpunktā minēto rādītāju noteikšanai. To darot, tās nodrošina konfidencialas uzņēmējdarbības informācijas aizsardzību.</p> <p>3.4. Dalībvalstis paziņo Komisijai 1. punktā minētos pagaidu sarakstus sešu mēnešu laikā pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas.</p> <p>4.5. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 24. pantu, lai, pamatojoties uz saskaņā ar 3.4. punktu iesniegtajiem pagaidu sarakstiem, noteiktu ES standartizētu terminoloģiju attiecībā uz tiem maksājumu pakalpojumiem, kuri ir kopēji vismaz vairākiem dalībvalstu. ES standartizētajā terminoloģijā iekļauj kopēju pakalpojumu vienotus terminus un definīcijas.</p> <p>5.6. Pēc 4.5. punktā minēto deleģēto aktu publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī katra dalībvalsts bez kavēšanās iekļauj saskaņā ar 4.5. punktu pieņemto ES standartizēto terminoloģiju 1. punktā minētajā pagaidu sarakstā un publicē šo sarakstu."</p>
--	--

Paskaidrojums

Jāpaskaidro, kā kompetentās iestādes var iegūt datus, kas svarīgi visraksturīgāko maksājumu pakalpojumu saraksta apkopošanai, jo īpaši saistībā ar 3. panta 2. punkta (4) un (5) apakšpunktā minētajiem rādītājiem. Tā kā dažas šādu datu kategorijas parasti ir konfidenciala uzņēmējdarbības informācija, jānodrošina atbilstoši drošības mehānismi maksājumu pakalpojumu sniedzējiem.

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi ⁽¹⁾
-------------------------------	--

5. grozījums

15. panta 1. punkts

<p>“1. Dalībvalstis nodrošina, ka vismaz viens maksājumu pakalpojumu sniedzējs dalībvalsts teritorijā piedāvā patērētājiem maksājumu kontu ar pamatfunkcijām. Dalībvalstis nodrošina, ka maksājumu kontus ar pamatfunkcijām nepiedāvā tikai tie maksājumu pakalpojumu sniedzēji, kuri nodrošina tikai kontu ar bankas tiešsaistes pakalpojumu iespējām.”</p>	<p>“1. Dalībvalstis nodrošina, ka vismaz viens maksājumu pakalpojumu sniedzējs, kas atrodas dalībvalsts teritorijā, piedāvā patērētājiem maksājumu kontu ar pamatfunkcijām attiecīgās dalībvalsts valūtā. Dalībvalstis nodrošina, ka maksājumu kontus ar pamatfunkcijām nepiedāvā tikai tie maksājumu pakalpojumu sniedzēji, kuri nodrošina tikai kontu ar bankas tiešsaistes pakalpojumu iespējām.”</p>
--	--

Paskaidrojums

Prasība maksājumu pakalpojumu sniedzējiem pēc pieprasījuma atvērt maksājumu kontu jebkuras dalībvalsts valūtā var tiem izrādīties ekonomiski neiespējama. Pietiek, ja šīs piekļuves tiesības ietver tiesības atvērt un izmantot maksājumu kontu ar pamatfunkcijām tās dalībvalsts valūtā, kurā atrodas maksājumu pakalpojumu sniedzējs.

6. grozījums

20. panta 2. punkts

<p>“2. Šā panta 1. punktā minētajām iestādēm ir visas pilnvaras, kas nepieciešamas to uzdevumu veikšanai. Ja pilnvaras nodrošināt un pārraudzīt efektīvu šīs direktīvas ievērošanu ir piešķirtas vairāk nekā vienai kompetentajai iestādei, dalībvalstis nodrošina, ka šīs iestādes cieši sadarbojas tā, lai tās varētu efektīvi veikt savus attiecīgos uzdevumus.”</p>	<p>“2. Šā panta 1. punktā minētajām iestādēm ir visas pilnvaras, kas nepieciešamas to uzdevumu veikšanai. Ja pilnvaras nodrošināt un pārraudzīt efektīvu šīs direktīvas ievērošanu ir piešķirtas vairāk nekā vienai kompetentajai iestādei, dalībvalstis nodrošina, ka šīs iestādes cieši sadarbojas tā, lai tās varētu efektīvi veikt savus attiecīgos uzdevumus. Kompetentās iestādes savā starpā sadarbojas, kā noteikts Direktīvas 2007/64/EK 24. pantā.”</p>
---	--

Paskaidrojums

Saskaņā ar ierosinātās direktīvas mērķi nostiprināt vienoto tirgu jānosaka arī prasība valsts kompetentajām iestādēm veikt pārrobežu sadarbību Savienībā, kā tas pašlaik tiek prasīts saskaņā ar MPD, lai nodrošinātu atšķirību mazināšanos ierosinātās direktīvas transponēšanā dažādās dalībvalstīs.

⁽¹⁾ Treknraksts pamattekstā norāda vietas, kurās ECB ierosina ievietot jaunu tekstu. Svītrojumi pamattekstā norāda vietas, kurās ECB ierosina tekstu dzēst.